

HET GELOOF LIGT OP STRAAT

Kijk naar de vogels in de lucht (Matteüs 6,26)

Kijk eens naar de lelies. Kijk hoe ze groeien in het veld (Matteüs 6,28)

In het geloof kan een kind kennelijk de was doen: je hoeft alleen maar te doen wat Jezus zegt. En om te kunnen doen wat Jezus zegt, heb je geen IQ van 120 nodig of een indrukwekkende religieuze ervaring of een bovenmatig vertrouwen – je hoeft alleen maar je ogen te gebruiken! *Kijk eens naar de vogels, kijk eens naar de lelies.* Bij Jezus ligt het geloof gewoon op straat. Of liever, het zit in een boom of vliegt in de lucht. Of het staat langs de kant van de weg. Kijk naar het gele koolzaad. Let op de merel. Hoe moeilijk kan geloven zijn? Geloven begint eenvoudig bij: meekijken met Jezus.

Och ja, maar dat blijkt in de praktijk nog niet zo gemakkelijk. Op een cursus met de naam 'Aandachtig leven' kregen de deelnemers naar aanleiding van dit woord van Jezus een opdracht mee. Ze moesten elke dag vijf minuten iets in hun omgeving, waar ze normaal al snel aan voorbijgaan, hun onverdeelde aandacht geven: een plant in de tuin, de wolken in de lucht, noem maar op. Ik dacht: dat moet toch op te brengen zijn. Niets bleek minder waar. Met een zekere wrevel of het gevoel gefaald te hebben kwamen de meeste deelnemers de volgende keer terug. Het was niet op te brengen. Wist ik niet hoe druk ze het hadden! Ze konden de concentratie niet opbrengen of er speelde teveel door hun hoofd: zorgen, stress, gedachten die hen in de rede vielen. De opdracht van Jezus liep vast in de onrust van alledag zoals een kar zich vastzuigt in de modder. In gedachten zag ik Jezus al droevig kijken. Maar iemand zei: 'Maar is het eigenlijk wel een realistische opdracht van Jezus?' Hij sprak uit wat veel anderen ook dachten.

'Precies!' zegt een ander, 'Die hele toespraak doet wereldvreemd aan. Kom daar maar eens mee aan bij iemand die werkloos is!' Inderdaad, geen predikant zal het wagen om tijdens een pastoraal bezoek aan iemand die zijn werk heeft verloren deze woorden van Jezus aan te halen. *Vraag je niet bezorgd af wat je moet eten of drinken* – daar heeft zo'n werkloze man of vrouw natuurlijk geen boodschap aan. Hij of zij zou je meteen buiten de deur zetten! En terecht: een mens heeft toch ook een *verantwoordelijkheid*? Een verantwoordelijkheid ten opzichte van z'n gezin, hypotheekverstrekker, energiemaatschappij en noem maar op. Ja, inderdaad: is dat niet wat irrealistisch van Jezus!

Misschien moeten we Jezus eerst eens uit laten praten. Want dan horen we dat hij niet zweverig is. Luister maar: *Iedere dag heeft genoeg aan zijn*

eigen last. Hij gebruikte zelfs letterlijk het woordje 'ellende'. Jezus hield er dus rekening mee dat wij heel wat te dragen kunnen hebben. Niet alleen de werkloze, maar – in meerdere of mindere mate – ieder mens. Jezus weet dat wij onder veel dingen gebukt kunnen gaan. Hij wil dan ook niet als een pseudo-religieuze charlatan propageren dat wij ons dagelijks leven opgeven voor een of ander zweverig bestaan. Zijn woorden zijn bedoeld voor mensen die dagelijks op kantoor zitten of voor de klas staan of op de weg zitten of bij de kassa van de *Lidl* in de rij aansluiten. Voor mensen die dagelijks hun schouders moeten zetten onder tal van opdrachten, opgaven en lasten. Elke dag heeft een eigen last. Maar – bedoelde Jezus - leef dan ook *van dag tot dag*. Laat je niet telkens afleiden door de vraag hoe het morgen moet of overmorgen of volgende week, volgend jaar.

Ja, ons heden kan worden doodgedrukt onder de last van de onvervulde toekomstplannen of wensdromen. U moet er maar eens op letten hoe vaak wij zeggen: *later...dan...* Dat begint al als we klein zijn: 'Later als ik groot ben, dan word ik brandweerman.' Maar als we dan groot zijn is er nog steeds een later: 'Later als ik mijn diploma heb, dan ga ik er eerst een jaar tussenuit' – 'Later als de kinderen groot zijn, dan...' – 'Als ik met pensioen ben, dan gaan we...' Wij houden onszelf met dat woordje 'later' een worst voor zoals Dik Trom zijn hond die hij voor de kar gespannen had: door die worst ging zijn hond lopen, maar omdat die worst buiten zijn bereik bleef, raakte hij op den duur buiten adem! Zo voelen wij ons vaak: afgemat door de onbereikbare doelen die wij ons stellen en door de waan van de dag.

Het symbool van die waan van de dag is in onze maatschappij de aandelenbeurzen. Alle wereldbeurzen volgen als angstige schoothondjes de beurs van Amerika. Dat is af en toe gemakkelijk om te zien. Stel, de Amsterdamse AEX opent 's morgens met verlies. Maar als 's middags de beurs van Wall Street open gaat en stijgt, zie je Amsterdam ineens ook in het groen schieten. Maar als Amsterdam 's avonds dicht is, gaat Wall Street nog even door. Als die dan rood eindigt, zie je 's morgens om 9 uur Amsterdam bij de opening ook meteen zakken. Zo volgen alle wereldbeurzen als een jojo de waan van de dag in Amerika. De waan van de dag? Ja, want zo betrouwbaar bleek de Amerikaanse economie niet. En dat terwijl ook daar economen al jaar en dag beweerden dat een Depressie als in de jaren dertig nooit meer zou plaatsvinden. Wie is er dan irrealistisch: wij met onze onvervulde beloften en levend bij de waan van de dag, of Jezus die zei: 'Sta eens even stil!'

Sta eens even stil? Ja, want daar komt zijn boodschap wel op neer. Sta eens even letterlijk stil bij waar je gewoonlijk in alle haast en stress aan

voorbijgaat. Let eens op de dingen die geen economische waarde hebben: de ganzen in de lucht, het fluitenkruid langs het fietspad. Neem het eens goed in je op. O nee, Jezus bedoelde niet: terug naar de natuur -, vanuit een romantische gedachte dat in de natuur alles per definitie beter is. En hij wilde ons ook geen lesje biologie geven omdat zoiets beter voor een mens zou zijn dan een lesje economie. Integendeel, over economie zal Jezus nooit laatdunkend doen. Hij gaf ons dagelijks brood zelfs een plaats in het Onze Vader! Nee, Jezus wilde ons laten zien dat in Gods evangelie ook de natuur ook een boodschap heeft. Ze is een gelijkenis. Bij het woord 'gelijkenis' denken wij al snel aan een verhaal van Jezus. Maar behalve de verhalen van Jezus is ook de natuur zo'n gelijkenis: een transparant dat iets van God laat zien. Maar dan moet je daar wel oog voor hebben. Je moet het willen en durven zien. Kijken met gelovige verbeeldingskracht. Jezus kon zo kijken. Hij liep door de wereld zoals Adam door het paradijs: als in een hof waar Gods Geest tastbaar is als de wind door je haar, als een tuin waar alles spreekt van Gods dragende kracht. Wij zijn daar vaak blind voor geworden. Onze verbeelding is aangetast door zonde en zorgen. Maar Jezus wil onze ogen bekeren en dopen – dat wil zeggen: opnieuw openen voor Gods dragende kracht.

In ons dagelijks leven staan wij in het middelpunt van het universum: 'Later als *ik* met pensioen ben dan ga *ik*...' Wij leven in een wereld waarin wij getraind worden tot een houding waarbij het er alleen toe doet wat *wij* over de dingen te zeggen hebben, wat *wij* met de dingen van deze wereld kunnen doen. Maar dat is een eenzijdig leven waaronder wij vaak dreigen te bezwijken. Jezus wil ons dan ook leren om ons om te draaien. Leer ook eens luisteren naar wat de dingen *jou* te zeggen hebben. Sta eens open voor wat de dingen van Gods wereld *jou* kunnen doen. Dan ga je de wereld anders zien. Dan wordt de wereld het gewaad van God, 'geborduurd met vogels, golven, kantwerk van kale bomen' zoals de dichteres Marjoleine de Vos schreef. Dan zie je ineens dat jij niet in het middelpunt staat, maar die grote dragende kracht die Vader van alle dingen genoemd kan worden, Bron van alle leven en Auteur van de kosmos.

Bij Jezus ligt dat geloof ligt op straat. Maar dat wil niet zeggen dat het voor het *oprapen* ligt! Een filosoof schreef dat wij de wereld bedekt hebben met een laag van arme fenomenen: dingen die wij gemaakt hebben. Ze bedekken als een laag puin de rijke fenomenen waardoor God spreekt. Als die filosoof gelijk heeft, dan leggen wij God dus het zwijgen op. En inderdaad, het kost ons soms moeite om ons oor te luisteren te leggen op de rijke fenomenen van deze wereld. Zoals Okke Jager schreef: 'Als God

het woord neemt in een lijster, blijven wij er rustig doorheen praten. Als God ons wenkt in een populier, lopen wij Hem voorbij alsof Hij lucht is.'

Maar misschien speelt ons ook nog iets anders parten: onze moeite om ons over te geven aan de dragende kracht van God. Want aan wie of wat geven wij ons dan precies over? Dat willen wij graag eerst zeker weten, voordat wij de sprong wagen. Maar dat is nog steeds die houding van: eerst moeten *wij* zekerheid hebben over God. Maar op die manier zullen we er nooit toe komen. Dat is zoiets als: eerst een landkaart hebben waarop de weg en het doel precies uitgestippeld staan voordat wij daadwerkelijk op weg gaan. Maar in het geloof leer je de weg alleen kennen *door er daadwerkelijk over te lopen*. Je moet jezelf uit handen geven. Dat is de betekenis van de woorden van Jezus over zichzelf: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven.' Hij is een weg om over te gaan, iemand om de weg *mée* te gaan. En op die weg toont hij als een tweede Adam wat er te zien is in Gods rijke wereld. De vogels en de bloemen preken er van de dragende kracht van God. Open je oren, geloof je ogen. Al was het alleen maar omdat je dan ziet dat je niet zelf het vermoeiende middelpunt van de wereld hoeft te zijn. Maar dan moet je het wel doen. Wie het niet doet, mag nooit meer klagen dat geloven moeilijk is.

VOORBEREIDING

Voor de dienst: Sicilienne (Gabriel Fauré)

Welkomstwoord

We zingen:

Ie-de-re nacht ver-lang ik naar U, o God,
ik hun-ker naar U met heel mijn ziel.
Ie-de-re dag ver-lang ik naar U, o God,
ik hun-ker naar U met heel mijn ziel.

we gaan staan

Stilte voor persoonlijke voorbereiding

Bemoediging en groet

v.: onze hulp is in de naam van de Heer

g.: **die hemel en aarde gemaakt heeft**

v.: die trouw blijft tot in eeuwigheid

g.: **en niet laat varen het werk van zijn handen**

v.: de Heer zij met u

g.: **ook met u zij de Heer**

Aanvangslied: **Psalm 33: 1,2**

we gaan zitten

Over de dienst

Zingen: **Zoek eerst... (in canon)**

Zoekt eerst het koninkrijk van God

en zijn gerechtigheid,

en dit alles krijgt u bovendien.

Hallelu, halleluja.

Refrein:

Halleluja, halleluja, halleluja,

hallelu, halleluja.

Men kan niet leven van brood alleen,
maar van ieder woord

dat door de Heer gesproken wordt.

Hallelu, halleluja.

(Refrein)

Bidt en u zal gegeven zijn,

zoekt en gij zult het zien,

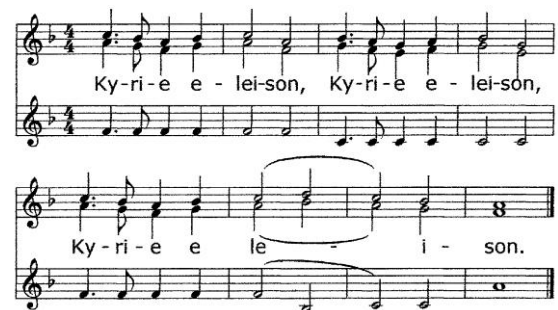
klopt en de deur zal voor u opengaan.

Hallelu, halleluja.

(Refr.)

Gebed om ontferming

... zo bidden en zingen wij:

Ky-ri-e e - lei-son, Ky-ri-e e - lei-son,
Ky-ri-e e le - i - son.

Glorialied: **Liederen uit Iona, no.7**

Won-der-we-reld, vol geheimen,
scep-ping van God, al wat ons ver-
baast, verbijs-tert, leeft van uw zorg:
vor-men, kleu-ren, klank te o-ver,
tast-baar weef-sel, veel - be-lo-vend,
al - les wat ons hart ver-o-vert
scep - ping van God.

Ieder mens bestaat per gratie, leeft van
Gods gunst;

elke stam en taal en natie: hemelse
kunst.

Jij, voor het geluk geboren,

jij, in zielloos werk verloren,

jij, die bouwt de hoogste toren,
leeft van Gods gunst.

Hoe kan ik uw goedheid eren, Heer, voor
altijd,
elk unieke mens waarderen, zijn
eigenheid?
Hoe bewaar ik alle dagen
eerbied voor uw aardse gaven,
hoe kan ik uw hart behagen,
Heer, voor altijd?

Gods gerechtigheid en vrede gaan hand
in hand,
gaan met liefde hier en heden en houden
stand;
liefde van de liefste lippen,
liefde tegen alle klippen,
liefde liggend in een kribbe
hand over hand.

ROND HET WOORD

Gebed van de zondag

Als de kinderen naar de nevendienst
gaan:
(melodie gezang 28)

Wij steken de kaarsen aan
en gaan met de lampen hier vandaan.
Wij horen in eigen taal
verhalen van God en de mensen.
We zingen verwonderd een lied
dat God ons zijn vriendschap biedt.

Lezing: **Matteüs 6, 24-34**

24 Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon. **25** Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? **26** Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie

hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? **27** Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen? **28** En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. **29** Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. **30** Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? **31** Vraag je dus niet bezorgd af: "Wat zullen we eten?" of: "Wat zullen we drinken?" of: "Waarmee zullen we ons kleden?" – **32** dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. **33** Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. **34** Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

Zingen: **Gezang 425: 1,2,3,4**

Uitleg en verkondiging: **Het geloof ligt op straat**

Meditatief: Canzonetta (Jaap Geraedts)

Zingen: **Gezang 49 (in beurtzang)**

GEBEDEN EN GAVEN

Gebeden

v.: ...zo bidden en zingen wij:

Houd mij in le-ven, wees Gij mijn red-ding,
steeds weer zoe-ken mijn o-gen naar U.

Stil gebed – Onze Vader

Inzameling van de gaven voor: de kerk
(tijdens de collecte: Andante - W.A.
Mozart)

Slotlied: **Gezang 479: 1,3,4**

Zegen

Na de dienst: Old Hungarian Dance Suite
(L. Draskóczy)

Bij de uitgang wordt uw gave gevraagd
voor: de diaconie
